

CAPITOLUL 1

Juriul era pregătit.

După patruzeci și două de ore de deliberări ce urmaseră celor șaptezeci și una de zile de proces, care însumau 530 de ore de declarații date de patruzeci și opt de martori, și după așteptare mută, cât o viață de lungă, în vreme ce avocații se înfruntaseră, căutându-și unul altuia nod în papură, judecătorul ținuse prelegeri, oamenii din public urmăriseră totul cu o atenție vulturească, doar-doar vor surprinde anumite semne elocvente privind învingătorul, juriul era gata. Clausturați în sala de deliberări, izolați și protejați, zece dintre ei și-au pus cu mândrie numele pe verdict, pe când ceilalți doi au rămas îmbufnați, fiecare în colțul lui, detașați, dar și întristați de părerea lor divergentă. Au urmat îmbrățișări și zâmbete și, într-o măsură considerabilă, expresii de satisfacție pe fețele unora pentru că reușiseră să supraviețuiască acelui mic război, iar acum puteau pași cu mândrie înapoi în arenă, aducând o decizie pe care și-o asiguraseră datorită hotărârii nestrămutate și căutării îndârjite a unui compromis. Calvarul lor se încheiase, căci își făcuseră pe deplin datoria de cetățeni. Slujiseră societatea cum nici nu se putea mai bine. Erau pregătiți.

Prim-juratul a bătut la ușă, trezindu-l pe Unchiul Joe din dulcea moleșală de care se lăsase cuprins. Unchiul Joe, bătrânul ușier, îi păzise, dar se îngrijise și de asigurarea hranei, le ascultase reclamațiile și transmisese cu discreție mesajele lor către judecător. În tinerețe, pe

JOHN GRISHAM

vreamea când avea auzul mai bun, se zvonea că el trăgea cu urechea la deliberările membrilor juriilor printr-o ușa subțire din lemn de pin, pe care singur-singurel o alesese și instalase. Însă zilele acelea trecuseră de mult și, așa cum i se confesase doar soției, după chinurile acestui proces probabil că-și va agăța pistolul vechi în cui, o dată pentru totdeauna. Încordarea pe care o presupunea asigurarea controlului asupra modului în care se înfăptuia justiția îl istovea.

A zâmbit și a zis:

- Grozav. O să-l anunț pe judecător, de parcă acesta s-ar fi aflat undeva prin măruntaiele tribunalului, abia așteptând un apel din partea Unchiului Joe.

Cu toate acestea, ca de obicei, a găsit un grefier și i-a transmis minunata veste. Era de-a dreptul emoționant. Vechiul tribunal nu mai avusese vreodată parte de un proces atât de lung și de important. Ar fi fost mare păcat ca el să se încheie fără un verdict clar.

Grefierul a bătut discret la ușa judecătorului, apoi a făcut un pas peste prag și, cu mândrie, a anunțat: „Avem verdictul“, ca și cum chiar el în persoană trudise de-a lungul negocierilor, iar acum oferea rezultatul ca pe un cadou.

Judecătorul a înthsis ochii și a lăsat să-i scape un suspin adânc, de satisfacție. A schițat un zâmbet fericit, agitat, sugerând sentimentul de uriașă ușurare, și, într-un târziu, a spus:

- Anunță-i pe avocați!

După aproape cinci zile de deliberări, judecătorul Harrison se rememnase la gândul că va avea parte de un juriu indecis, cel mai întunecat coșmar al lui. După patru ani de litigii încrâncenate și după alte patru luni de dezbateri extrem de aprinse și contestate, perspectiva unui rezultat indecis îi dădea o stare de rău. Nici nu putea să accepte ideea reluării întregului proces.

Și-a strecurat picioarele în vechii pantofi din piele moale, a sărit de pe scaun surâzând ca un băiețel și a întins mâna după robă. În sfârșit, se încheiase totul, cel mai lung proces din cariera lui extrem de pestriță.

Grefierul a dat primul telefon către firma de avocați Payton & Payton, o echipă formată din soț și soție, care acum își avea sediul într-un fost magazin ce vindea produse cu preț unic, situat într-o zonă mai puțin elegantă a orașului. Un asistent juridic a ridicat receptorul, a ascultat câteva secunde, după care a strigat: „Juriul a dat verdictul!“ Vocea lui a căpătat ecou prin labirintul ca de peșteră al camerelor mici de lucru, având un aer de improvizație, făcându-și colegii să tresară.

A strigat din nou, după care a pornit în goană către zona numită Puț, unde restul angajaților firmei se strâneau foarte agitați. Wes Payton era deja acolo, iar după ce, precipitată, a apărut și Mary Grace, ochii li s-au întâlnit o fracțiune de secundă, încărcăți de uimire și teamă dezlănțuită. Doi asistenți juridici, două secretare și un contabil s-au adunat la masa de lucru, invadată de lucruri unde brusc, au înghețat și s-au holbat unul la celălalt, așteptând fiecare ca altcineva să scoată primul cuvânt.

Se încheiase cu adevărat? După ce așteptaseră o eternitate, se putea ca totul să se termine așa de repede? Atât de precipitat? Doar printr-un telefon?

– Propun să ne rugăm în gând, a propus Wes, și toți și-au împreunat mâinile, alcătuind un cerc strâns, și s-au rugat cu ardoare, cum nu mai făcuseră până atunci. Spre Atotputernicul Dumnezeu s-au înălțat tot felul de cereri, însă dorința comună era de victorie. „Te rugăm, Doamne, după atâta vreme și eforturi, bani, temeri, îndoieli, te implorăm, acordă-ne o victorie divină! Și ne apără pre noi de umilință, ruină, faliment și o sumedenie de alte rele pe care ni le-ar aduce un verdict nefavorabil.“

Grefierul a dat cel de-al doilea telefon pe mobilul lui Jared Kurtin, arhitectul apărării. Domnul Kurtin se lăfăia liniștit pe o canapea închiriată din piele, care se afla în biroul lui temporar din Front Street, din Hattiesburg, la trei intersecții depărtare de clădirea tribunalului. Tocmai citea o biografie și se uita cum se scurg orele ce i se plăteau cu 750 de dolari fiecare. A ascultat cu calm, a închis telefonul cu o mișcare scurtă, apoi a zis:

JOHN GRISHAM

– Să mergem. Juriul e gata.

Soldații îmbrăcați în costume închise au luat poziția de drepti și s-au aliniat ca să-l însoțească pe stradă, pentru a mășșului în direcția unei noi victorii zdrobitoare. Au pornit cu pași hotărâți, fără comentarii, fără să înalțe rugăciuni.

Au urmat telefoane către alți avocați, apoi către reporteri și, în doar câteva minute, vestea a ajuns în stradă, răspândindu-se cu repeziciune.

*

Undeva, aproape de ultimul etaj al unei clădiri înalte de la marginea Manhattanului, un tânăr cuprins de panică a dat buzna într-o sală de ședințe, întrerupând o discuție importantă, și i-a șoptit știrea la ureche domnului Carl Trudeau, care și-a pierdut brusc orice interes față de chestiunile analizate, s-a ridicat pe neașteptate și a spus:

– Se pare că juriul a decis asupra verdictului.

A ieșit cu pași apăsați din încăpere și, din hol, a intrat într-un apartament spațios, unde și-a schimbat haina, a slăbit nodul cravatei, s-a apropiat de o fereastră și a privit lung prin înserarea timpurie către fluviul Hudson, care se zărea în depărtare. A așteptat și, ca de obicei, s-a întrebat în ce măsură se putea bizui imperiul său pe înțelepciunea combinată a doisprezece oameni dintr-o zonă provincială de pe Mississippi.

Pentru un om care știa atâtea lucruri, răspunsul la acea întrebare rămânea încă nedeslușit.

*

Venind din toate direcțiile, mulți oameni se grăbeau să intre în tribunal, timp în care soții Payton și-au parcat automobilul pe strada din spatele clădirii. Au rămas câteva momente în mașină, ținându-se strâns de mână. Vreme de patru luni, făcuseră efortul de a nu se atinge

unul pe celălalt în apropierea clădirii tribunalului. Era posibil oricând să fie urmăriți de cineva. Poate de vreun jurat ori de un reporter. Era important să dovedească un profesionalism maxim. Noutatea produsă de apariția unei echipe de juriști căsătoriți îi lua prin surprindere pe oameni, iar soții Payton se străduiau să se trateze unul pe celălalt ca și cum ar fi fost avocați adverși, iar nu o familie.

Și, pe parcursul procesului, nici nu avuseseră timp să se atingă nici în tribunal, nici în afara lui.

– La ce te gândești? a întrebat Wes, fără să-și privească soția.

Inima îi bătea nebunește, iar fruntea i se umezise. Încă strângea volanul între degetele mâinii stângi și-și spunea mereu în gând să se liniștească.

Să se relaxeze. Ce glumă!

– Niciodată n-am simțit o asemenea teamă, i-a spus Mary Grace.

– Nici eu.

A urmat o pauză mai lungă, timp în care au respirat adânc și au urmărit cum camioneta unei televiziuni era cât pe ce să doboare un pieton.

– Suntem în stare să supraviețuim unei pierderi? a întrebat ea. Asta-i întrebarea de bază.

– Trebuie să supraviețuim; n-avem de ales. Dar nu vom pierde.

– Bravo, băiete. Să mergem.

S-au alăturat celorlalți angajați ai firmei lor și au intrat în tribunal împreună. Așteptând în locul obișnuit de la parter, în apropierea automatului de băuturi răcoritoare, reclamanta, Jeannette Baker, a început să plângă imediat ce și-a văzut avocații. Wes a luat-o de un braț, Mary de celălalt și împreună au condus-o pe scări până la etaj, unde se afla sala de tribunal. Ar fi putut să o ducă și pe sus. Cântărea mai puțin de cincizeci de kilograme și în cursul procesului îmbătrânise cu cinci ani. Era deprimată, uneori devenea confuză și, cu toate că nu suferea de anorexie, pur și simplu nu mai mânca. La treizeci și patru de ani, își îngropase deja copilul și soțul, iar acum se afla la capătul unui proces oribil pe care, în sinea ei, își dorea să nu-l fi declanșat.

Lumea din sala tribunalului era într-o stare de alertă maximă, ca și cum ar fi început un bombardament, iar sirenele ar fi vuit. Zeci de oameni se foiau de colo-colo, ori își căutau loc, ori vorbeau agitați, aruncând priviri în toate părțile. După ce Jared Kurtin și armata lui de apărători au pătruns pe o ușă laterală, toți s-au holbat în acea direcție, de parcă el ar fi avut știință de ceva care lor le scăpa. În ultimele patru luni, zi de zi, acest om dovedise că reușea să anticipeze nenumărate situații, numai că în acele momente pe fața lui nu se citea absolut nimic. Cu un aer grav, a rămas aproape de subordonații lui.

În cealaltă parte a sălii, la doar câțiva metri depărtare, soții Payton și Jeannette s-au așezat pe scaunele de la masa acuzării. Aceleași scaune, aceleași poziții, o strategie aleasă în mod deliberat pentru a-i impresiona pe jurați că acești doi avocați momești luptau împotriva unei corporații-gigant, care deținea resurse nelimitate. Wes Payton a aruncat o privire spre Jared Kurtin, ochii li s-au întâlnit, și fiecare a dat din cap în mod politic. Miracolul petrecut în timpul procesului era că fiecare din cei doi bărbați reușea încă să îl trateze pe celălalt cu o oarecare doză de politețe, ba chiar să și poarte o conversație, dacă era absolut necesar. Era o chestiune de mândrie personală. Indiferent cât de neplăcută ar fi fost situația, și existaseră nenumărate momente de acest fel, fiecare era hotărât să se ridice deasupra meschinărilor și să ofere o mână de ajutor.

Mary Grace nu s-a uitat în aceeași direcție și, chiar dacă ar fi făcut-o, ea nu ar fi salutat din cap și nici nu ar fi zâmbit. Și era bine că nu purta o armă în poșetă, pentru că, într-o asemenea situație, jumătate din cei în costume negre nu ar mai fi fost prezenți acolo. A așezat un blocnotes neatins pe masa din fața ei, a trecut data, apoi și-a scris numele, după care nu i-a mai venit în minte nimic demn de a fi notat. În șaptezeci de zile de proces, umpluse șaiszeci și șase de asemenea blocnotesuri, toate de aceleași dimensiuni și de aceeași culoare, aflate acum în Puț, îndosariate în ordine perfectă și ținute într-un fișet metalic cumpărat la mâna a doua. I-a întins lui Jeannette un șervețel de hârtie. Deși ținea socoteala tuturor cheltuielilor, Mary Grace pierduse

numărul cutiilor de șervețele pe care le folosise Jeannette în cursul procesului. Probabil, cel puțin zece-douăsprezece.

Femeia aceea plânga aproape neconținut și, chiar dacă Mary Grace era extrem de înțeleghătoare, se săturase cumplit de acel plâns ce nu se mai oprea. Se săturase de toate – de starea de epuizare, de încordare, de nopțile nedormite, de investigații, de timpul cât se afla departe de copii, de apartamentul ce se degrada continuu, de muntele de chitanțe neachitate, de clienții neglijăți, de mâncarea chinezească rece înfulecată la miez de noapte, de chinul pe care îl presupunea aranjarea tenului și a părului în fiecare dimineață, ca să apară cât de cât atrăgătoare în fața juriului. Asta se aștepta de la ea.

Angajarea într-un proces important seamănă cu plonjonul, purtând o centură cu greutate, într-un iaz cu apă întunecată și plin de alge. Reușești să te ridici pentru a lua câte o gură de aer, însă restul lumii nu mai contează. Și ți se pare tot timpul că te îneci.

La câteva rânduri în spatele soților Payton, în capătul unei bănci care se aglomera cu repeziciune, bancherul lor își rodea unghiile, străduindu-se în același timp să lase impresia de calm. Îl chema Tom Huff, ori Huffy pentru toți cei care îl cunoșteau. Acesta venise când și când să asiste la proces și să înalțe personal câte o rugăciune. Soții Payton datorau băncii lui Huffy 400 000 de dolari, iar singura garanție oferită era o parcelă de pământ arabil din districtul Cary, deținută de tatăl lui Mary Grace. Cu puțin noroc, acel pământ putea fi vândut într-o bună zi cu 100 000, lăsând o parte substanțială din datorie fără nici o garanție, evident. Dacă soții Payton pierdeau procesul, cariera cândva promițătoare a lui Huffy ca funcționar bancar se va termina. Președintele băncii încetase de mult să se mai răstească la el. Acum, toate amenințările se făceau prin e-mail.

Ceea ce începuse într-un mod destul de nevinovat, cu un împrumut simplu, de 90 000 de dolari, garantat cu o a doua ipotecare a atrăgătoarelor lor case de la periferie, avansase, căpătând proporții diavolești din cauza cheltuielilor absurde. Cel puțin, așa socotea Huffy. Însă frumoasa casă se pierduse, aceeași soartă având-o elegantul lor birou